

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)

การสร้างความร่วมมือด้านการจัดการความรู้สู่มหาวิทยาลัยนวัตกรรม

เจ้าของผลงาน นายนฤศร มังกรศิลา หัวหน้างานจัดการความรู้

สังกัด คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประเด็นความรู้

การสร้างความร่วมมือด้านการจัดการความรู้สู่มหาวิทยาลัยนวัตกรรม (Innovation University) ในครั้งนี้ ทำให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดี

1.1 แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับสถาบันการศึกษา

การสร้างความร่วมมือตามขั้นตอนวิธีดำเนินการทั้ง 5 ขั้นตอน ช่วยสร้างความร่วมมือทางด้านการจัดการความรู้ (Knowledge Collaboration) และเป็นพลังขับเคลื่อนการจัดการความรู้อย่างยั่งยืน (Sustainable KM Power) ตามผังความคิด ที่รวมทั้งเป็นการมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรม (Innovation University) อย่างเต็มรูปแบบของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอีกด้วย

1.2 แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับบุคลากรคณะฯ

บุคลากรคณะฯ จะต้องมองเห็นถึงคุณค่าของการจัดการความรู้ในระดับปัจเจก (Individual Knowledge) ว่ามีความสำคัญที่สุดสำหรับการขับเคลื่อนองค์กร โดยบุคลากรคณะฯ หรือผู้ที่สนใจจะต้องได้รับการกระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอด และเผยแพร่องค์ความรู้ พร้อมทั้งนำไปต่อยอดจนกลายเป็นองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วยวิธีดำเนินการทั้ง 5 ขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรคณะฯ สามารถพัฒนาตนเองเป็นนักการจัดการความรู้ในระดับปัจเจกได้อย่างยั่งยืน

2. ความท้าทายในอนาคตสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการความรู้

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีแนวความคิดในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการความรู้ไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรม โดยต้องการที่จะขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ (Knowledge Organization) จนกลายเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ของบุคลากรคณะฯ ส่งผลดีต่อการเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมและองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

ความเป็นมา

การสร้างร่วมมือการจัดการความรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีแนวโน้มในการพัฒนาการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ (KM Tools) ที่เหมาะสมกับการสร้างร่วมมือในช่วงแรกที่เริ่มต้นการพัฒนาและส่งเสริมจากการจัดการความรู้ในรูปแบบเดิมของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย เช่น การเล่าเรื่องทรงพลัง (Story Telling), แผ่นพับการจัดการ

ความรู้ (KM Brochure), แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) และเครื่องมือการจัดการความรู้อื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติได้จริงจนเกิดเป็นผลสัมฤทธิ์ของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย แต่สิ่งที่เป็นกำแพงขวางกั้นการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการความรู้ให้เกิดการต่อยอด คือ การรับรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อขับเคลื่อนการจัดการความรู้ให้เกิดประโยชน์นั้นควรดำเนินการให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม และสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการสร้างความร่วมมือด้านการจัดการความรู้ คือ ความไม่กล้าที่จะสร้างสรรค์ หรือ เปลี่ยนแปลงไปสู่นวัตกรรมการจัดการความรู้ใหม่ๆ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มองเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างความร่วมมือในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการความรู้มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมอย่างเต็มรูปแบบ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการจัดการความรู้ที่มหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมไว้ให้เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ และการถ่ายทอด หรือเผยแพร่องค์ความรู้ในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีการกำหนดระดับการสร้างความร่วมมือด้านการจัดการความรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรม แน่นนอนว่าการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมได้นั้น มีวิธีการสร้างความร่วมมือที่สำคัญในทุกๆระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับสูง (CEO), คณบดี ผู้อำนวยการสำนักสถาบัน กอง (Dean and Director) และบุคลากรสายวิชาการ (Lecturer) และบุคลากรสายสนับสนุน (Support Staff) ต่างมีความสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการความรู้เป็นอย่างดีในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับสาขาวิชา, ระดับคณะ/สำนัก สถาบัน กอง และระดับมหาวิทยาลัย

โดยคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครส่งเสริมให้เกิดการจัดการความรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ศูนย์การจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (RMUTP Knowledge Management Center) ได้จัดเตรียมไว้ให้บุคลากรคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครสามารถถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้ในระดับปัจเจก (Individual Knowledge) ได้อย่างเป็นอิสระผ่านเว็บไซต์การจัดการความรู้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (RMUTP KM Web Blog) และนอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการใช้เครื่องมือการจัดการความรู้หลัก (Core KM Tools) โดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบชุมชนแนวปฏิบัติแบบออนไลน์ (Online CoP) ผ่านเว็บไซต์ชุมชนแนวปฏิบัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (RMUTP CoP Web Blog) เนื่องจากการกระตุ้นเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกันของบุคลากรในหน่วยงานส่งผลดีต่อการได้มาซึ่งการแบ่งปันสารสนเทศและ

องค์ความรู้ที่มีประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ที่กว้างขวางขึ้นได้ และสามารถนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจในการดำเนินการในการทำงานของบุคลากรได้ในทุกระดับ (Costa et al, 2016)

ภาพที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบชุมชนแนวปฏิบัติแบบออนไลน์ (Online CoP) ผ่านเว็บบล็อกชุมชนแนวปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (RMUTP CoP Web Blog)

ที่มา : http://blog.rmutp.ac.th/cop/๒๐๑๗/๐๑/๐๕/cop_online_coop_qa/

ภาพที่ 2 การถ่ายทอด และเผยแพร่องค์ความรู้ในระดับปัจเจก

(Individual Knowledge) ผ่านเว็บบล็อกการจัดการความรู้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (RMUTP KM Web Blog)

ที่มา : <http://blog.rmutp.ac.th/narusorn.m/>

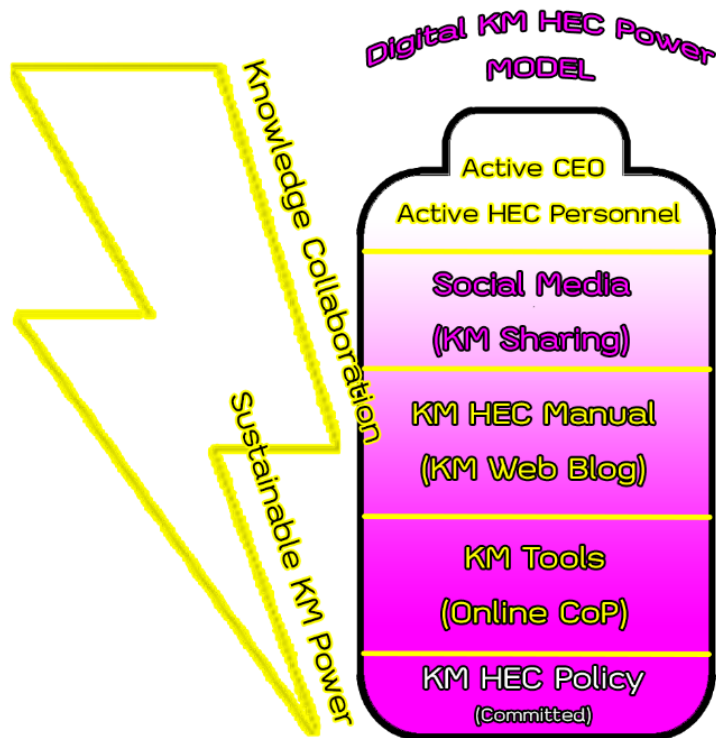
โดยบุคลากรคณะฯ สามารถเข้าไปดำเนินการกำหนดองค์ความรู้ต่างๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี หรือเป็นองค์ความรู้ที่ต้องการถ่ายทอด เผยแพร่ให้กับบุคลากรในทุกระดับ รวมถึงผู้ที่สนใจได้เข้ามาค้นหาค้นหาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเอง หน่วยงาน และคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้กำหนดโครงสร้างความร่วมมือด้านการจัดการความรู้เพื่อความยั่งยืน (Yamamoto, 2013) โดยมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการ ดังนี้

- 1. แผนการจัดการความรู้ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (KM HEC Policy)** ได้กำหนดเป็น 3 แผน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย และการพัฒนาสมรรถนะหลักในการทำงาน เป็นต้น พร้อมทั้งบุคลากรจะต้องมุ่งมั่นปฏิบัติตามแผนการจัดการความรู้ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอย่างจริงจัง หรือ ในกรณีทีบุคลากรคณะฯ ยังไม่สามารถดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้แน่นอนว่าจะพัฒนาไปสู่การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาผลการปฏิบัติงานทางด้านการจัดการความรู้ของบุคลากรคณะฯ ในการประเมินสมรรถนะหลักสำหรับการทำงานทางด้านการจัดการความรู้ทั้งบุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุนต่อไปในอนาคต
- 2. เครื่องมือการจัดการความรู้หลัก (Core KM tools)** ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คือ ชุมชนแนวปฏิบัติแบบออนไลน์ (Online CoP) กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันของบุคลากรคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาและค้นหาค้นหาองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา
- 3. คู่มือการส่งเสริมและพัฒนากิจการความรู้ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (KM HEC Manual)** จัดทำโดยงานจัดการความรู้ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีความมุ่งหวังให้บุคลากรคณะฯ สามารถดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการจัดการความรู้ได้อย่างสะดวก และเพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือทางด้านการจัดการความรู้เพิ่มขึ้นตามกระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)
- 4. สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media)** เป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญของบุคลากรคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ในยุคของมหาวิทยาลัยนวัตกรรม ได้นำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นช่องทางการถ่ายทอด และเผยแพร่อีกทางหนึ่ง เพื่อให้

บุคลากรคณะฯ สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองได้ในสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย เช่น แฟนเพจงานจัดการความรู้ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (KM HEC RMUTP FanPage), ไลน์ทางการของงานจัดการความรู้ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (Line Official : KM HEC RMUTP) และช่องทางสื่อสังคมออนไลน์อื่นๆ ที่สามารถสื่อสารระหว่างบุคลากรคณะฯ ได้

5. **บุคลากรคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร (Active CEO and Active HEC Personnel)** ทุกคนที่มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ให้ถ่ายทอด และเผยแพร่ในวงกว้างขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการ คือ การเปลี่ยนวิธีคิด (Mind Set) ของบุคลากรคณะฯ ใหม่ทั้งหมดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ดีกับการจัดการความรู้ มุ่งให้บุคลากรมองเห็นถึงคุณค่าของการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครไปสู่ความสำเร็จ โดยการส่งเสริมให้บุคลากรคณะฯ มีการใช้การจัดการความรู้ในทุกกระบวนการจัดการความรู้ และส่งต่อความรู้ไปยังบุคลากรคณะฯ รุ่นต่อไป เพื่อถ่ายทอด และเผยแพร่องค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถค้นหาองค์ความรู้ที่บุคลากรคณะฯ รุ่นก่อนๆ เคยถ่ายทอด และเผยแพร่องค์ความรู้เอาไว้มาพัฒนาสมรรถนะการทำงานได้เป็นอย่างดี

เมื่อดำเนินการได้อย่างจริงจังครบทั้ง 5 ขั้นตอนแน่นอนว่า สิ่งที่เกิดขึ้นกับคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คือ การสร้างความร่วมมือทางด้านการจัดการความรู้ (Knowledge Collaboration) และเป็นพลังขับเคลื่อนการจัดการความรู้อย่างยั่งยืน (Sustainable KM Power) จากการเข้าถึงองค์ความรู้ของบุคลากรของคณะฯ ได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น ไม่ต้องไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ในเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง เพียงแค่เข้าไปค้นหาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองภายในเทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการจัดการความรู้ที่ได้จัดเตรียมเอาไว้ ทั้งนี้บุคลากรของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนวิธีการดำเนินการอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นการสร้างสรรค์องค์ความรู้ในยุคมหาวิทยาลัยนวัตกรรมต่อไปในอนาคตได้

ภาพที่ 3 ผังความคิดพลังแห่งการสร้างความร่วมมือด้านการจัดการความรู้
ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร เพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรม (Digital
KM HEC Power Model)

ที่มา : นฤศร มังกรศิลา (2560)

ผลสัมฤทธิ์

บุคลากรคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีความรู้และ
ความสามารถในการถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้ในระดับปัจเจก (Individual Knowledge) ได้อย่างเป็น
อิสระผ่านเว็บบล็อกการจัดการความรู้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (RMUTP KM Web Blog)
และสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือการจัดการความรู้หลัก ส่งผลดีต่อการได้มาซึ่งการแบ่งบันสารสนเทศและองค์
ความรู้ที่มีประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ที่กว้างขวางขึ้นได้ และสามารถนำมาใช้เพื่อ
การตัดสินใจในการดำเนินการในการทำงานของบุคลากรได้ในทุกระดับ

ปัจจัยความสำเร็จ

บุคลากรคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีความร่วมมือ
ร่วมใจกันในการถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้ในระดับปัจเจกเพิ่มมากขึ้น จากการกระตุ้นโดยกิจกรรมการ
แลกเปลี่ยนรู้ CoP เกี่ยวกับการถ่ายทอดและเผยแพร่ผลงานของตนเองผ่านเว็บบล็อก (Web Blog)